

**Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond**

Eesti tuleviku heaks

MTÜ Vesilik

Piigaste oja vesiveski paisu kalapääs

Projekti SFOS kood 2.1.1001.14-0070

Ihtüoloogiline ekspertarvamus

Koostas: Martin Kesler

2015. a

Kalapääsu lühikirjeldus

Rajatud kalapääs asub Piigaste oja suudmest ca 0,8 km kaugusel Vaste-Kuuste vallas, Põlvamaal.

Looduslähedane pääs asub oja paremal kaldal ning on 75 m pikkune. Pääs on ca 2 m laiune ning lang on 1,3 m ehk 1,8 %. Pääsu säng on kaetud geotekstiiliga. Säangi põhja on paigutatud hajusalt voolurahustuskivid (läbimõõduga 400–700 mm) ning ümbritsevad alad on kaetud loodusliku ümarkruusaga. Pääsu sisse- ja väljavoolu osad ning nendega külgnevad nõlvad on kaetud kivikindlustusega. Objekti külastati kahel korral (20.11.2015 ja 30.11.2015).

Hinnang rajatud kalapääsule

Läbiviidud ehitustööde üldine kvaliteet on hea ning tööde teostamisel on järgitud projektlahendust. Voolurahustuskivid on korrektselt paigutatud ning on saavutatud ühtlane lang ja looduslikule kärestikule omane voolumuster (Foto 1, 2, 3 ja 4).

Visuaalsel hinnangul on kalapääs probleemideta läbitav kõigile Piigaste ojas elutsevatele kalaliikidele. Mitmele voolulembelisele liigile (forelli noorjärgud, võldas, trulling ja ojasilm) sobib kalapääs ka elupaigaks.

Kalapääs on ühtlasi ka nn peavooluks ja ning kalapääsu leidmine kaladele tõenäoliselt probleemiks ei ole. Loodusliku ilmeka kärestiku sarnane pääs pakub kaladele ka piisavalt varjevõimalusi ning neil ei tohiks pääsu läbimisel motivatsiooniprobleeme olla.

Pääsu pikaajalise toimimise tagamiseks tuleb vajadusel pääsu kogunenud risust puhastada ning vältida tuleks risuummistuste teket.

Kokkuvõtteks

Hüdraulilised tingimused rajatud kalapääsus on Piigaste oja kalastiku elutingimuste suhtes sobivad ning pääs võimaldab kaladel vabalt mõlemasuunaliselt liikuda.

Foto 1. Esiplaanil on kivikindlustusega voorderdatud kalapääsu sissevool. (M. Kesler 30.11.2015)

Foto 2. Vaade Piigaste kalapääsu väljavoolule. Enamus oja vooluhulgast on juhitud läbi kalapääsu ning seetõttu on kalapääsu leidmine kaldele lihtne. (M. Kesler 30.11.2015)

Foto 3. Vaade kalapääsu keskmisele osale. Loodusliku kärestiku ilmega kalapääs pakub pääsus liikuvatele kaladele ka varjepaiku. (M. Kesler 30.11.2015)

Foto 4. Voolurahustuskivide vahel on saavutatud piisavalt ühtlane lang ning pääsus ei esinenud kaladele raskesti läbitavaid kohti. (M. Kesler 30.11.2015)